

Op weg naar optimaal ICT-gebruik

Reisgids digitaal leermateriaal voor de leraar

De smartboards, ELO's en onderwijsapps zijn er al langer en nu is er ook een gids om de leraar op weg te helpen in de wereld van de ICT. Louis Hilgers bedacht de 'Reisgids digitaal leermateriaal', een boek én website over het beschikbare online materiaal voor leraren in het VO en PO.

DOOR CERIANNE VAN IJZENDOORN

Hilgers zit al langer in de wereld van onderwijs en ICT als hij besluit om het volgende idee ten uitvoer te brengen: een gids samenstellen voor leraren op het gebied van digitaal leermateriaal. Aanvankelijk was het initiatief bedoeld voor scholen op Curaçao, waar de leraren het moeten stellen zonder geld en met nauwelijks schoolboeken en lesmateriaal. Maar wat Curaçao wel heeft: een dikke internetverbinding, en dus toegang tot wereldwijd materiaal. 'Dan moet je dat materiaal wel kunnen vinden,' vertelt Hilgers. 'En zo kwam ik op het idee van de gids. Ik wilde het meteen goed aanpakken: een plan schrijven, sponsors zoeken, een team samenstellen. De sponsoring liep fantastisch en het bleek dat niet alleen op Curaçao, maar in alle Nederlandssprekende gebieden behoefte is aan een goede bewegwijzering op het gebied van digitaal leermateriaal. Er is zo veel dat je als leraar soms door de bomen het bos niet meer ziet. Het is dus eigenlijk een beetje uit de hand gelopen'

De reisgids (zowel boek als site) omvat drie onderdelen;

1. Bronnen: een overzicht van bronnen voor relevant leer-materiaal (PO en VO);
2. Werkvormen: omschrijvingen van de verschillende werkvormen als handreiking voor didactisch omgaan met digitaal leermateriaal;
3. Tools: handreikingen voor het zelf creëren van materiaal met de verschillende programma's en tools die beschikbaar zijn.

De reisgids moet functioneren als een soort openbare bibliotheek en wordt up-to-date gehouden door een klein redactieteam in samenwerking met onderwijsprofessionals. 'Crowdsourcing is een heel belangrijk component van de reisgids. We hebben een oproep gedaan aan mensen in het veld om zelf bronnen en tools te beschrijven. Leraren kunnen overigens nog steeds bijdragen aan de waarde van de reisgids door hun eigen materiaal, tools en tips aan te dragen. Daardoor groeit de website elke dag met ervaringen van andere docenten. Wel bekijken we alle inzendingen goed, want ze moeten echt toegevoegde waarde hebben voor de bezoekers van de website. Het is een heel ideëel project, gericht op de versterking van de professionalisering van de leraren.'

Naast de website komt er dus ook een boek. Begin december zullen 10.000 exemplaren gedrukt worden, waarvan een deel gratis wordt afgeleverd bij PO- en VO-scholen in heel Nederland. Het boek is bedoeld als laagdrempelige opstap voor de leraren die meer uit de ICT-mogelijkheden willen halen. Naast beschrijvingen van bronnen, tools en werkvormen vinden docenten in het boek een hoofdstuk over rolmodellen: andere onderwijsprofessionals die een voorbeeld en inspiratie kunnen zijn op het gebied van ICT op school.

'Uiteindelijk gaat het om de webapp,' vindt Hilgers. 'Dat is de echte aanjager. Het boek zal op den duur verouderen, maar met de betrokkenheid van het onderwijsveld en het bedrijfsleven blijft de website relevant. Dit is niet zomaar een project dat je lanceert en dan maar kijkt waar het landt: we benutten de kennis die er al in het veld is, beoordelen de bronnen, apps en tools met de redactie en zorgen met hulp van onze reisgenoten (sponsors) ervoor dat dit initiatief naar ongekende hoogte kan stijgen.'

Wat heb je als leraar aan de reisgids?

Drie experts die hebben meegewerkt aan de Reisgids Digitaal Leermateriaal vertellen wat volgens hen de toegevoegde waarde ervan is voor docenten.

Majorie Weistra – *schreef voor boek en website het deel 'tools'*
'Ik denk dat deze reisgids vooral heel praktisch is. Het kan iedereen verder op weg helpen, of je nou nog aan het begin van je reis staat of al bijna aan de ICT-top zit als docent. Wat vooral nieuw is, is dat de docenten aan de hand genomen worden en niet opnieuw het wiel uit hoeven vinden. Ik vind het ook een mooie crossmediale combinatie: het boek neemt je vanaf het begin mee als een soort basisdocument en met de website kun je gericht zoeken. In het onderwijs storten we ons nogal eens blind op de ICT, met allemaal nieuwe snufjes, zonder dat we een eindbestemming voor ogen hebben.

Er zijn zoveel tools, maar ik ben zelf altijd erg fan van gratis internettools als Educaplay, waarmee je in een handomdraai zelf puzzels, quizzes en filmpjes kunt maken. Directe feedback voor de kinderen en met een mooi speels wedstrijdelement. De tool is bovendien lekker simpel en stelt je daarom in staat makkelijk je lesinhoud op een andere manier te brengen.'

Tessa van Zadelhoff – *schoof al bij de eerste brainstorm aan en de eindredactie*

'Ik denk dat dit initiatief vooral zo belangrijk zal zijn voor docenten omdat alle informatie bij elkaar is gebracht op een overzichtelijke manier. Ik verwacht dat de werkvormenplan-ner op de site erg zal aanspreken. Voor leraren is het fijn dat er ook een link wordt gelegd met de theorie rondom digitaal leermateriaal. Scholen veranderen behoorlijk. Nu tablets en digitale schoolborden gemeengoed worden, kunnen leraren zoekende zijn naar de mogelijkheden om hun les te verrijken met digitaal leermateriaal en tegelijk vragen hebben over de invloed daarvan op klassenmanagement, werkvormen en lesplanning.'

Arno Coenders – *onderwijskundige, betrokken als program-
mamanager*

'Louis vroeg me of ik er wat voor voelde om bij dit initiatief aan te sluiten. Ik zei meteen ja. Dit project sluit aan bij een volgens mij heel herkenbaar probleem: er is een oerwoud aan mooie tools, materiaal en websites, maar het ontbreekt aan ordening, aan leerlijnen en didactische werkvormen aansluitend bij het beschikbare materiaal. Er is al een prachtige verzameling aan digitaal leermateriaal beschreven, maar dit is slechts het topje van de ijsberg, maar ik hoop dat er een soort sneeuwbaaleffect ontstaat waardoor enthousiaste leraren het platform verder helpen ontwikkelen zodat de waarde daardoor steeds groter wordt.

Het belangrijkste voor docenten is dat dit niet zomaar een website is met wat linkjes naar ander materiaal: het is echt een geïntegreerd geheel waarbij bronnen en tools ook gekoppeld zijn aan werkvormen en didactiek. Het ontbreekt de docent structureel aan tijd om alles zelf uit te zoeken, en dit totaalplaatje ontlast de docent waardoor hij echt ruimte krijgt om verder te ontwikkelen. Dit spreekt professionals aan.' ●

► Kijk voor meer informatie op www.reisgidsdigitaallemateriaal.org.
Cerianne van IJendoorn is onderwijsjournalist.